

Groningen, 5 oktober 2017

Betreft: Statenvragen van de Partij voor de Dieren Statenfractie Groningen aan het college van GS ex artikel 46 RvO betreffende de waterkwaliteit in Groningen.

Geacht college,

In 2016 berekende het RIVM hoeveel geneesmiddelen er in Nederland in het water terechtkomen. Hieruit kwam naar voren dat in Nederland per jaar naar schatting minstens 140 ton geneesmiddelresten in het oppervlaktewater wordt geloosd. Een belangrijk deel daarvan is antibiotica. Antibioticaresistentie is in algemene zin een groot probleem omdat mens en dier ziek kunnen worden van bepaalde bacteriën, waar vervolgens geen medicijnen meer tegen bestaan. De bacteriën worden resistent en gaan niet dood van het medicijn.

Uit recente metingen is gebleken dat antibiotica wordt aangetroffen in grondwater – zowel op geringe als grotere diepte – en in gezuiverd rioolwater. Uit onderzoek en metingen van de TNO Geologische Dienst Nederland en het Copernicus Instituut van de Universiteit Utrecht blijkt dat veeteelt gerelateerde antibiotica in het grondwater voorkomt tot een diepte van 25 meter. Bepaalde typen antibiotica zijn tot ca. 25 meter diepte en in grondwater tot 40 jaar oud. De studie concludeert dat bemesting waarschijnlijk de voornaamste herkomst is. De metingen werden genomen in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland.

Uit het onderzoek “Grondwaterkwaliteit Nederland 2015-2016”¹ blijkt dat er niet enkel hoge concentraties veterinaire maar ook humane antibiotica in grondwater zijn aangetroffen. Voorts blijkt uit onderzoek van het RIVM in opdracht van minister Schippers van Volksgezondheid dat “gevaarlijke bacteriën nog voorkomen in 90 procent van de rioolzuiveringsinstallaties. Ook na de zuivering.”²

Naar aanleiding van bovenstaande heeft de Partij voor de Dieren de volgende vragen:

1. Bent u op de hoogte van de inhoud van het artikel ‘Antibiotica in gebieden met intensieve veehouderij in grondwater tot 25 meter diepte’³?
2. Kan het college een inschatting geven van de aanwezigheid van antibiotica in grondwater in Groningen?
Zo ja: wat is die inschatting?
3. Wordt er door de provincie gehandhaafd als er overschrijdingen in het grondwater worden aangetroffen? En zo ja, is dit al gebeurd?

Het voornoemde grondwateronderzoek stelde ter conclusie ‘Wij bevelen aan om bepaalde typen antibiotica structureel te monitoren in het grondwater, zoals bijvoorbeeld in de

1 KWR 2017.024 April 2017, “Grondwaterkwaliteit Nederland 2015-2016” pagina 57.

2 <http://nos.nl/artikel/2181644-resistente-bacterien-nog-vrijwel-overal-in-het-afvalwater.html>

3 <https://www.tno.nl/nl/over-tno/nieuws/2017/7/antibiotica-in-grondwater-tot-25-meter-diepte/>

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Groningen

*provinciale en landelijke meetnetten grondwaterkwaliteit. Het is dan van belang dat de meetmethoden lage detectielimieten opleveren.*⁴

4. In hoeverre bent u bereid deze aanbevelingen ter harte te nemen?

Voor farmaceutica in den brede en voor antibiotica specifiek zijn geen wettelijke drinkwaternormen of grondwaternormen opgesteld, maar is wel het algemene beleidsprincipe van toepassing dat inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater moet worden voorkomen of beperkt.

5. Heeft dit beleid - gezien de conclusies van de voornoemde onderzoeken – het gewenste effect wat betreft de drinkwaterwinning in Groningen en het halen van de KRW doelen?
Zo nee: gaat u maatregelen treffen en zo ja welke en op welke termijn?

In de bespreking van de jaarrekening 2016 op 5 juli j.l. deelde de gedeputeerde onder andere mede dat “GS stevig aan het stuur staat met betrekking tot de KRW doelen”.

6. Wat heeft het college bereikt op dit gebied waaruit blijkt dat het college ‘stevig aan het stuur staat’?

7. In de betreffende vergadering gaf de gedeputeerde aan in voortdurend overleg te staan met waterschappen over het verhogen van de kwaliteit van het water. Volgens de PvdD is het invoeren van kerngetallen en prestatie-indicatoren een noodzakelijke aanvulling hierbij. De provincie is, conform de Wet bodembescherming, verantwoordelijk voor het beheer en de monitoring van de grondwaterkwaliteit. Bent u bereid om, in uw taak als verantwoordelijke en toezichthouder, in samenwerking met andere overheden, waterschappen en bij het rijk, aan te dringen op normeringen voor o.a. antibiotica in grondwater?
Zo nee: waarom niet?

Farmaceutica zorgen voor geslachtsverandering bij waterleven, kan hun gedrag veranderen en kan leiden tot weefselschade. Mede daarom is Professor De Voogt – Institute for Biodiversity and Ecosystem Dynamics (UVA) – van mening dat er veel strengere regels moeten komen voor de schade die medicatie het milieu toebrengt.⁵

8. Bent u bereid om samen met andere overheden aan te dringen op strengere normeringen voor Farmaceutica in grondwater- en oppervlaktewater?
Zo nee, waarom niet?

Met vriendelijke groet,

Kirsten de Wrede
Partij voor de Dieren

4 “Water matters, antibiotica in het grondwater onder intensieve veehouderijgebieden”, via https://www.tno.nl/media/9740/17_06_antibiotics_water_matters.pdf

5 <https://www.gezondheidenco.nl/265279/zorgen-medicijnresten-water/>